



Sajtóközlemény

Luxembourg, 2023. március 8.

A Covid19-járvánnyal kapcsolatos helyreállítási alapok: az Európai Számvevőszék szerint az Unió pénzügyi érdekeinek védelme tekintetében „résen kell lenni”

- *Az uniós országok 724 milliárd eurót fordíthatnak gazdaságuk helyreállítására reformokért és közberuházásokért cserébe*
- *Az új kiadási modellt megbízhatósági és elszámoltathatósági hiányosságok jellemzik*

Az Európai Bizottság viszonylag rövid időn belül hozta létre a Covid19-világjárvánnyal kapcsolatos legfőbb uniós helyreállítási alapra, a 724 milliárd euró összegű Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszközre (RRF) vonatkozó kontrollrendszert. Az Európai Számvevőszék megvizsgálta, hogyan alakították ki e kontrollrendszert, és megállapította, hogy az Unió pénzügyi érdekeinek védelme terén megbízhatósági és elszámoltathatósági hiányosságok tapasztalhatók. A tagállamok kötelesek ellenőrizni, hogy az RRF-ből finanszírozott beruházási projektek megfelelnek-e az uniós és nemzeti szabályoknak, ám saját ellenőrzései révén a Bizottság kevés alátámasztott információval bír arról, hogy ezeket a tagállami ellenőrzéseket végrehajtják-e, és ha igen, hogyan. E szabályok betartásának bizonyossága nélkül uniós szinten nem elégséges az elszámoltathatóság.

A Bizottság az RRF-en keresztül újszerűen osztja el a forrásokat: akkor teljesíti a kifizetéseket az uniós országoknak, miután megbizonyosodott arról, hogy a mérföldkövek és célok elérése révén azok teljesítették a nemzeti helyreállítási terveikben előre meghatározott célkitűzéseket. A Bizottság ezért nagyszabású ellenőrzések révén igyekszik megbizonyosodni arról, hogy az országok által szolgáltatott adatok ténylegesen megvalósított célkitűzéseknek felelnek-e meg. Az RRF-ből finanszírozott beruházási projektek esetében azonban a vonatkozó uniós és nemzeti szabályok betartása – más uniós finanszírozási programoktól eltérően – nem feltétele a kifizetésnek. A tagállamok kifizetési kérelmeinek ellenőrzésekor a Bizottság nem vizsgálja, hogy e szabályokat betartották-e.

„A polgárok csak akkor bíznak meg az uniós finanszírozás új formáiban, ha bizonyosak lehetnek abban, hogy pénzüik felhasználása megfelelő – jelentette ki Tony Murphy, a Számvevőszék elnöke. – Jelenleg hiányosságok mutatkoznak a tekintetben, hogy a Bizottság tud-e bizonyosságot nyújtani a világjárvány utáni helyreállítás legfőbb uniós alapja kapcsán, és nem elégséges az uniós szintű elszámoltathatóság.”

Az elkövetkező években a Bizottság a tervek szerint meg fogja vizsgálni, hogy az egyes uniós országok által végzett ellenőrzések megfelelőek-e. A Bizottság elsősorban arról kíván megbizonyosodni, hogy a tagállami

E sajtóközlemény célja, hogy összefoglalót nyújtson az Európai Számvevőszék által elfogadott különjelentésről. A jelentés teljes szövege letölthető a Számvevőszék honlapján (eca.europa.eu).

ECA Press

12, rue Alcide De Gasperi – L-1615 Luxembourg

E: press@eca.europa.eu @EUAuditors eca.europa.eu

kontrollrendszerek képesek-e a csalás, a korrupció, az összeférhetlenség és a kettős finanszírozás megelőzésére, felderítésére és korrekációjára. A Bizottság felhatalmazást kapott arra, hogy visszafizettesse az ilyen jogellenes tevékenységekből származó összegeket, amennyiben az országok ezt elmulasztják. Annak vizsgálatát azonban nem tervezi, hogy az országok hogyan ellenőrzik, hogy az RRF-finanszírozású beruházási projektek megfelelnek-e az uniós és nemzeti szabályoknak. A Bizottság ezért erről kevés ellenőrzött információval rendelkezik, ami az általa nyújtott bizonyosságot is befolyásolja. A számvevők arra figyelmeztetnek, hogy a – többek között a közbeszerzésre, az állami támogatásra és a támogathatóságra vonatkozó – uniós és nemzeti szabályok be nem tartása más uniós kiadási programokban is széles körben jellemző, és komoly kockázatot jelent az Unió pénzügyi érdekeire nézve. Arra kéri tehát a Bizottságot, hogy találjon módot az uniós szintű bizonyosság hiányának megszüntetésére.

A Bizottság nem adott ki iránymutatást arra vonatkozóan, hogy mi a teendő, ha egy finanszírozott intézkedés esetében visszalépésre kerül sor, így még valószínűbb, hogy a visszavont mérföldkövek és célok észrevétlenül maradnak. Az ilyen visszalépések hatása nem egyértelmű. Ráadásul a Bizottság még csak most – az ideiglenes eszköz élettartamának közel felénél – dolgozta ki, hogy milyen összeget kell befagyasztani vagy csökkenteni, ha egy ország nem teljesít kimerítően valamely célt vagy mérföldkövet. A számvevők megjegyezték továbbá, hogy a csalásokkal kapcsolatos beszámolás is javításra szorul, és további iránymutatásra van szükség az átalánykorrekciókkal kapcsolatban, amelyeket következetesen alkalmazni kell az országok kontrollrendszereiben feltárt hiányosságok tekintetében.

Háttér-információk

A Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszköz, amely a Covid19-járvánnyal kapcsolatos uniós helyreállítási alap oroszlánrészét teszi ki, nagy léptékű pénzügyi támogatást – 385,8 milliárd euró összegű hitelt és 338 milliárd euró vissza nem térítendő támogatást – nyújt azzal a céllal, hogy a Covid19-világjárványt követően felgyorsítsa a tagállamok gazdasági helyreállítását és növelje azok rezilienciáját. A vissza nem térítendő támogatások legnagyobb kedvezményezettje Spanyolország és Olaszország, ezek együttesen a teljes összeg 43%-át kapják meg. Az eszköz 2020 februárja óta támogatja a reformokat és a beruházási projekteket, és 2026. december 31-ig fog működni. Finanszírozásához a Bizottság a tőkepiacokon vesz fel hitelt, és a hitelviszonyt megtestesítő közös uniós értékpapírt bocsát ki. A számvevőszéki ellenőrzés hátterében az áll, hogy az eszközből még nagyszámú kifizetésre kerül sor a tagállamok részére. A számvevők ajánlásainak célja, hogy elősegítsék egy megfelelő, az Unió pénzügyi érdekeinek eredményes védelmét szolgáló ellenőrzési rendszer kialakítását. A jövőre nézve a számvevők az uniós országok által végzett RRF-ellenőrzések vizsgálatát is tervezik.

„A Bizottság Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszközre vonatkozó kontrollrendszerének kialakítása: A tervezett átfogó ellenőrzések dacára az új teljesítési modellben uniós szinten továbbra is megbízhatósági és elszámoltathatósági hiányosságok mutatkoznak” című, 07/2023. sz. különjelentés elérhető a Számvevőszék honlapján (eca.europa.eu).

A sajtó rendelkezésére áll

a Számvevőszék sajtóirodája: press@eca.europa.eu

- Damijan Fišer: damijan.fiser@eca.europa.eu – M: (+352) 621 552 224
- Claudia Spiti: claudia.spiti@eca.europa.eu – M: (+352) 691 553 547
- Vincent Bourgeois: vincent.bourgeois@eca.europa.eu – M: (+352) 691 551 502